

СТАНОВИЩЕ

ОТ ПРОФ. ДОНКА ДИМИТРОВА ДИМИТРОВА, ДМ

катедра по Здравен мениджмънт и икономика на здравеопазването, ФОЗ,

МУ-Пловдив,

външен член на НЖ определено със заповед №Р-109-337/05.08.2022г. на Ректора

на Медицински университет „проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна

за дисертационен труд за присъждане на ОНС „доктор“ по докторска програма

„Управление на общественото здраве“ в професионално направление 7.4.

“Обществено здраве“ от област на висше образование: 7. “Здравеопазване и спорт“

Докторант: Петя Стоилова Бончева

Форма на докторантура: самостоятелна

Катедра: „Социална медицина и организация на здравеопазването“, ФОЗ,
МУ-Варна

Тема: „Университети за промоция на здраве – развитие на инициативата и предпоставки за реализация в българското висше училище“

Научен ръководител: проф. д-р Клара Докова, дм

Общо представяне на процедурата и докторанта

Докторантката Петя Стоилова Бончева е отчислена с право на защита на дисертационния труд в съответствие със Закона за развитие на академичния състав в Република България и ПРАС на МУ-Варна. Представени са всички документи по процедурата, които позволяват да се оцени изпълнението на изисквания за получаване на ОНС „доктор“.

Петя Бончева е завършила успешно магистърски програми по: “Обществено здравеопазване” (МУ-Варна, 2018г.; с успех от държавния изпит отличен 6.00), „Управление на здравните грижи“ (МУ-Варна, 2016г.) и “Социална педагогика” (ШУ, 2003г.). Тя има над 20 години стаж в държавната администрация в сферата на общественото здраве и противоепидемичния контрол (РЗИ-Варна) и над 5 години стаж като преподавател в МУ-Варна по дисциплини свързани със социалната медицина, епидемиологията и промоцията на здравето, което

най-вероятно е обусловило и избора на тема и подхода за разработване на дисертационния труд.

Актуалност на тематиката

Дисертационният труд разглежда значим проблем, особено в контекста на глобалните предизвикателства за общественото здраве свързани с нарастващата честота на редица незаразни, на „забравени“ и нови инфекциозни заболявания от една страна и неефективността на редица политики в сферата на здравеопазването у нас от друга.

Докторантката е разработила труда си върху една фундаментална за общественото здравеопазване концепция – здравната промоция и нейното практическо реализиране в различна среда (битова, работна, образователна, лечебна и др.), като се фокусира върху ролята на университетите за създаване на здравословна и подкрепяща подобряването на здравето среда за студентите и преподавателите и транслирането на тези културни ефекти върху по-големи общности.

Характеристика и оценка на дисертационния труд

Представеният труд по обем, структура и стил удовлетворява академичните критерии. Описанието на материала и резултатите е добре онагледено с 21 таблици и 8 графики; приложенията съдържат работна версия на използван в проучването инструментариум (не включва обща информация и указания за попълване). Литературният обзор и обсъждането на резултатите са въз основа над 230 източници – актуални публикации на български и основно чужди автори, вкл. електронни ресурси.

Въведението към труда аргументира основанията за темата. Литературният обзор представя обширни данни за историческото развитие на основните концепции и практиката в световен мащаб, което показва задълбоченост и познаване на тематичната област. Отделено е специално внимание на основните понятия и на инструментите за тяхното проучване, а обобщението на обзорната част недвусмислено обуславя собственото проучване.

Целта е конкретизирана в 6 задачи, първите две от които са фактически изпълнени с представянето на изчерпателен и широкообхватен обзор, който представлява и самостоятелен принос на представения труд. В резултат от това са формулирани работни хипотези, които задават рамката на собствените проучвания. Те от своя страна са представени логично структурирано, нагледно и информативно. Прави много добро впечатление стремеж за изчерпателност и коректност в описанието на методите, въпреки известни дефицити в описанието на методиката на извадката и подбора.

Получените резултати са дали възможност на докторантката да формулира съответстващи изводи и заключение, които са съобразени с формулираните задачи и са представени с умереност в академичен стил. Коректно са посочени и ограниченията на собственото проучване свързани с профила на висшето медицинско училище и по отношение на представителността на резултатите.

Приноси на дисертационния труд

Представеният труд има приноси с научно-потвърдителен и обогатителен характер. Обстойно и систематизирано са представени интересни данни за теоретичните и практически основи на програмата за промоция на здраве във висшето образование в различни страни. Подкрепям самооценката за приносите, направена от докторантката, като считам за най-съществен сред тях валидирането на инструментариума, с оглед на бъдеща приложимост и възможностите за разширяване на проучванията с обхващане на висши училища с различен профил.

Във връзка с дисертационния труд са представени 3 публикации, като докторантката е първи автор на всички.

Препоръки и забележки

В списъка на използваната литература са посочени ограничен брой източници от български автори, което не включва някои предшествващи проучвания върху хранителните модели и здравословно поведение при студенти от ВУ у нас (Василева Р., Семерджиева М. и кол, Юстиниянова Б.). Въпреки това дисертационният труд напълно съответства на критериите и стандартите за този вид научни трудове и се отличава с адекватна структура, обхват на изложението, дизайн на проучванията и извършените анализи.

Заклучение

Представеният дисертационен труд е завършено самостоятелно проучване по актуална тема, което свидетелства за академични качества и способности в съответствие с критериите за присъждане на ОНС „доктор“ и създава предпоставки за бъдещо развитие на изследователската и практическа дейност за подобряване на здравето на студентите и преподавателите. **Гореизложеното ми дава основание убедено да предложа на уважаемите членове на научното жури да присъдят на Петя Стоилова Бончева образователната и научна степен „доктор“ по „Управление на общественото здраве“ в ПН 7.4 Обществено здраве.**

21.09.2022г.

Проф. Д. Димитрова, дм